

JAMES FINN GARNER

CONTES DE NADAL
POLÍTICAMENT
CORRECTES

PER UNES FESTES LLUMINOSES

TRADUCCIÓ DE L'ANGLÈS
DE DOLORS UDINA

© Quaders Crema

BARCELONA 2018

QUADERNS CREMA

TÍTOL ORIGINAL *Politically Correct Holiday Stories*

Publicat per
QUADERNS CREMA

Muntaner, 462 - 08006 Barcelona
Tel. 934 144 906 - Fax. 934 636 956
correu@quadernscrema.com
www.quadernscrema.com

© 2015 by James Finn Garner. Tots els drets reservats
© de la traducció, 2018 by Dolors Udina Abelló
© d'aquesta edició, 2018 by Quaderns Crema, S.A.

Drets exclusius d'edició en llengua catalana:
Quaderns Crema, S.A.

Il·lustració de la coberta de Leonard Beard

ISBN: 978-84-7727-602-9
DIPÒSIT LEGAL: B. 24 311-2018

AIGUADEVIDRE *Gràfica*
QUADERNS CREMA *Composició*
ROMANYÀ-VALLS *Impressió i rel·ligat*

PRIMERA EDICIÓ *novembre de 2018*

Sota les sancions establertes per les lleis,
queden rigorosament prohibides, sense l'autorització
per escrit dels titulars del copyright, la reproducció total o
parcial d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment mecànic
o electrònic, actual o futur—inclouent-hi les fotocòpies i la difusió
a través d'Internet—, i la distribució d'exemplars d'aquesta
edició mitjançant lloguer o préstec públics.

TAULA

<i>Introducció</i>	7
Era la nit del solstici	1 1
Glaç, la persona de neu	2 1
El Trencaous	3 1
Rudolph, el ren del nas apoderat	4 1
Cançó de Nadal	5 1

© Quaderns Crema

Dedicat a les persones de bé de la Universitat Estatal de Moorhead (Minnesota), on el vesç ha estat prohibit com a decoració nadalenca perquè, segons el president de la institució, Roland Dille, «tendeix a justificar mostres d'afecte innecessàries».

També a Lies, Liam i Liesel, els estels resplendents del meu Nadal.

© Quaderns Crema

INTRODUCCIÓ

Neu blanca esponjosa. Tasses de ponx daurat.
Visions de prunes ensucrades.

En aquesta època festiva de l'any, és bo que tots i cadascun de nosaltres pensem una mica en la crueltat i exclusivitat que encara caracteritzen les nostres «tradicions» estacionals. Parlar tant de les nevades i d'un «Nadal blanc» segurament és una bufetada a la cara de totes les persones que viuen en països tropicals en vies de desenvolupament i que no han vist mai la neu de primera mà. L'amable oferiment d'un ponx d'ou és senzillament un cop de puny a l'ull dels vegans convençuts que ens envolten. I qualsevol persona que s'estigui recuperant d'un trastorn alimentari pot donar fe que imaginar-se unes prunes ensucrades ballant-li dins del cos és més un malson que no pas un somni dolç.

La insensibilitat i la brutalitat que abunden durant l'estació nadalenca m'han obligat, una vegada més, a oferir un servei públic en nom dels ciutadans de bé de tot el món i revisar els nostres

contes preferits per adaptar-los a la sensibilitat actual. Per evitar la sospita que amb aquest llibre m'aprofitaré del frenesí consumista propi de l'època, vull deixar clar que vaig mirar de convèncer l'editor perquè publicués aquest volum en una època més tranquil·la de l'any, com ara febrer o març, quan tothom podria reflexionar sobre aquestes idees amb calma i racionalment. Finalment, però, el llibre es va publicar a la tardor perquè vam decidir que ja no es podien aguantar les festes de Nadal a la manera antiga.

A tots els cíncics que creuen que una celebració responsable i progressista també s'ha de gaudir d'una manera diferent (és a dir, sense diversió), els demanaria que pensessin en l'evolució de les tradicions actuals. Tots sabem (o hauríem de saber-ho) que els primers cristians van decidir celebrar el naixement del seu salvador al mateix moment que tenien lloc els festivals pagans d'hivern, que celebraven el retorn del sol. D'aquesta manera podien celebrar la «missa de Crist» sense haver de marginalitzar els seus veïns i, al mateix temps, augmentaven les possibilitats que els convidessin a un festí deliciós. Un exemple tan antic d'alegria inclusiva ens hauria d'inspirar a tots. Els neopagans d'avui dia poden

sentir-se especialment orgullosos del seu llegat.

També podem convertir les festes en una oportunitat de desenvolupar un pensament crític constructiu aprofitant el que ens ensenyen tantes llegendes i tradicions orals. Pensem en el conte de la vora del foc sobre els animals tancats al corral a qui es concedí el do de la parla la nit de Nadal. Inicialment podríem considerar que es tracta d'un intent inquietant d'antropomorfitzar altres espècies obligant-les, contra la seva voluntat, a celebrar les vacances dels animals humans deixant de banda les seves tradicions pròpies. Tanmateix, podem convertir aquesta faula en un exercici de reflexió positiva si mirem d'examinar les idees que els animals podrien revelar-nos sobre la nostra espècie. (Evidentment, que ens agradi o no el que vulguin dir-nos és una altra qüestió).

És sens dubte lamentable que la tasca d'alliberar les festes d'aquesta tradició opressiva no s'hagi emprès abans i que hagi quedat perquè la fes un membre de la meua raça, gènere i classe. Per utilitzar els símbols de l'estació, no em considero un rei mag, un estel resplendent, una làmpada meravellosa, un missatger celestial, una pinyata ni cap mena de tió màgic ni de pastís flame-

jant. Espero no transmetre la impressió que per escriure tinc com a model aquell altre membre de l'Elit de la Potència Genital, Kris Kringle, i que em presento aquí partint de la base que els meus «dons» seran acceptats amb agraïment per les persones de bé de tot el món.

El meu únic desig és que gaudiu d'aquests contes i els compartiu amb la vostra família, companys de pis o qualsevol altre grup social o asocial. Espero que es converteixin en una tradició per a vosaltres, si més no mentre no n'apareguin de millors. I que les vostres festes siguin com vosaltres decidiu que han de ser, si és que penseu que han de ser d'alguna manera.

ERA LA NIT DEL SOLSTICI

Era la nit del dia abans del solstici,
no hi havia soroll, remor ni desfici.

Els infants al seu llit dormien tapats,
somiaven llepolies i pans ben pastats.

Celebràvem l'hivern amb clans i cançons
i danses molt belles, preparant tions,

un gest molt millor per honorar el planeta
que no pas comprar res per a la tieta,

o triar un arbre per tallar-lo a mida
vestint-lo de dona de molt mala vida.

La companya i jo, abaixant la calor
al llit vam anar per dormir sense por,

arribà un gran soroll del fons del jardí,
i vaig caure del llit d'un salt gegantí.

Vaig arrossegar-me fins al finestró;
pensant qui actuava amb tal desraó.

I vaig veure en la negra foscor de la nit
un trineu i vuit rens de pes infinit.

Portava les regnes un gran vell xaruc
que mena les bèsties amb aire feixuc.

Havia anunciat cotxes grans de lloguer,
begudes, menjars i alguns mòbils també.

Semblava molt ric pels negocis que feia
i estava satisfet per tal com ho deia.

Cridava els seus rens com si fos molt perfecte
i els tractava d'humans en tot el trajecte.

Negret, Barbudet, els anomenava,
i la seva tendència eurocentrista demostrava.

Dispersà els animals sense cridar gaire
per por de ser vist per algun rondinaire.

A dalt la teulada van pujar el trineu.
Els forats a les bigues tothom els veu.

L'home va baixar per la gran xemeneia
i ràpidament vaig saber per què ho feia.

Esperitat baixo gairebé fugint,
i veig l'invasor de les cendres sortint.

El sutge del combustible alternatiu
del tot amarava la roba del viu.

Les peces de pell que eren brutes de fang,
mostraven encara els rastres de sang.

Aquí és casa nostra, i no hi ha crueltat
i amb els troncs als peus, ai las!, ha ensopegat.

Alçà el cap sorprès, amb els ulls ben rodons
i així vaig constatar les grans dimensions.

Tan ample com llarg, i baixet i greixós,
segur que era amant d'un menjar fastigós.

I això no era tot per sorprendre algú sa;
tenia una pipa a les dents, per fumar.

Costava de creure tenir allà al davant
un clar element carcinogen i gras.

La cara vermella com un perdigot;
potser un fort atac li vindria de cop!

L'esquena aguantava la pell d'una ovella
i un bony ben sinistre a la bossa vermella.

Em va preguntar: «¿On és l'arbre, inquiet?»,
i jo li vaig dir: «Doncs, com sempre, al jardí».

«¿I on puc deixar els regals que he portat?».
«Porta'ls a la gent que te'ls ha encarregat:

famílies que estimen molt el consumisme
i fan créixer i créixer el capitalisme.

Només són feliços podent consumir
fent gran el negoci que ens vol oprimir».

A cops de parpella va dir: «Ai, quin riure!»,
i el vaig mirar fix, tot sentint-me més lliure.

Els nens, em digué, necessiten joguines:
pilotes, trapezis i cotxes i nines.

Em va mirar als ulls buscant assentiment
i jo, ben tossut, me'l mirava exigent.

Tallant li vaig dir: «Tenen grans diversions
i no necessiten pas més distraccions,

recullen la roba i fan socorrisme
per córrer a vestir i a salvar el proïme,

reciclen, renoven i tanquen l'aixeta,
i així és com ajuden el bé del planeta.

Quan ells s'encadenen contra nuclears
ens semblen millors que aquests dies tan clars».

«Però són criatures—diu—i han de jugar».
Pregunto la causa que l'hi fa portar.

«Perquè infants i nadons estiguin contents».
«Doncs obre la bossa i a veure què hi tens».

Va fer amatent el que jo li exigia
i una Barbie amb faldilla verda sortia.

«Aquest és un joc consumista i sexista;
sí et penses que el vull, ets molt optimista.

Amb una aparença tan fina i tan bleada
fa noies molt primes vestides de seda.

Fan règim, no mengen, es purguen i ploren,
la gana s'aguanten i els pares ignoren.

Només s'accontenten quan baixen de pes,
i volen vestits elegants, com si res».

Del fons de la bossa tragué amb els seus dits
«Una joguina que agrada als més petits».

¿Sabeu quin objecte va treure, enardit?
Doncs una escopeta de vent comprimit.

«De tu no m'estranya, tens la ment ben plana,
i això és una plaga per a la raça humana.

Només faltarien algunes granades
que els nens llançarien diverses vegades».

Vaig prendre la bossa per veure amb detall
la merda escampada per aquell brivall.

Un forn de joguina, oh, quina eficàcia,
tancades a casa les nenes, desgràcia!

Un joc d'arcs, dianes i fletxes volant
que punxen els ulls dels que són al voltant;

tractors i grans grues i màquines mil
que assequen maresmes de manera vil;

els «jocs» com Palé, Detectiu, Monopoly
perquè l'avarícia els busqui petroli,

i encara més armes, que són de joguina,
canons i altres eines mortals, cosa fina.

Això és el que duia a la bossa el senyor
perquè anem enrere, amb perversa intenció.

També vaig trobar-hi quelcom per pensar:
uns contes de Garner que cal explicar.

«Això no ens agrada, no ho necessitem,
que estem de vacances i no ho mirarem!

Als nostres petits hem sembrat la virtut
i aquestes “joguines” no són pas res just».

Aquell gruixut home, que està ben perplex,
es penja la bossa en un acte reflex:

«Ai, ai, pobres nanos que viuen aquí,
se'ls farà difícil jugar perquè sí.

No poden gaudir del plaer que fa el joc
i sempre han d'estar ben quietets en un lloc».

«No siguis tan ximple, no planyis els nens
i cuida't de tu, del trineu i dels rens.

Els hem ensenyat sempre bones accions,
de bon grat aprenen les nostres lliçons».

«Voldria ara veure uns moments els teus nens».
«A dalt la teulada, alliberen els rens».

El Pare Noel escopia empipat
quan ja la conversa s'havia acabat.

Pujà prest xemeneia amunt com el foc
i a dalt la teulada hi hagué tripijoc.

Jo vaig sortir a fora per veure què feia
sentint fil per randa el que als nens deia.

Els va perseguir però no els va atrapar pas
i va lligar els rens, que no es van escapar.

Jo estava encantat que marxés lluny d'aquí
veient com corria fent un remolí.

¿Sabeu què va dir-me amb cara de gos
aquell individu gruixut llefiscós,

el senyor dels rens als quals esclavitzava?
«Bon Nadal a tots...», i li queia la bava.

© Quaderns Crema